

Sygn. akt I ACa 924/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Piotr Wójtowicz (spr.)
Sędziowie :	SA Joanna Kurpierz SO del. Ewa Solecka
Protokolant :	Małgorzata Korszun

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2013 r. w Katowicach
na rozprawie
sprawy z powództwa K. G.
przeciwko Skarbowi Państwa-Dyrektorowi Aresztu Śledczego w T.
o zapłatę
na skutek apelacji pozwanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach
z dnia 3 lipca 2012 r., sygn. akt I C 460/11,
oddala apelację.

Sygn. akt I ACa 924/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda 1000,-zł z odsetkami od 3 lipca 2012 r., dalej idące powództwo oddalił oraz orzekł o kosztach.

Ustalił Sąd Okręgowy, że powód przebywał w Areszcie Śledczym w T., między innymi, od 31 lipca 2008 r. do 24 czerwca 2009 r. w warunkach, w których na jednego osadzonego przypadło mniej niż 3 m², przy niedostatecznej wentylacji cel mieszkalnych. Uznał w rezultacie, że doszło do kumulacji negatywnych czynników, co kazało uznać postępowanie pozwanego za bezprawne i naruszające godność powoda.

Za adekwatne do rozmiaru krzywdy powoda uznał Sąd zadośćuczynienie w kwocie 1000,-zł, w warunkach przeludnienia bowiem powód przebywał z pewnymi przerwami, a pozwany w miarę swych możliwości zapewnił mu odpowiedni poziom sanitarny i zajęcia kulturalno-oświatowe.

Jako podstawę rozstrzygnięcia przywołał Sąd normy art. 417§1 k.c. i art. 448 k.c., a także art. 481§1 k.c.

W apelacji od opisanego wyżej wyroku pozwany zarzucił obrazę art. 233§1 k.p.c. oraz wadliwość ustaleń, a także obrazę art. 24 k.c. w związku z art. 448 k.c. W oparciu o te zarzuty wniósł o zmianę wyroku przez oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów procesu; alternatywnie wniósł o uchylenie wyroku w jego zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Powód wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Wbrew wywodom skarżącego nie dopuścił się Sąd Okręgowy zarzucanej mu obrazy art. 233§1 k.p.c., dokonanej przezeń ocenie dowodów nie sposób bowiem zarzucić dowolności względnie sprzeczności z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. W konsekwencji za chybiony uznać przyjdzie także zarzut sprzeczności ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. Trafnie w szczególności (i w zgodzie z materiałem dowodowym) Sąd ten ustalił, że powód w okresie od 31 lipca 2008 r. do 24 czerwca 2009 r. przebywał w warunkach przeludnienia, sporadycznie bowiem tylko liczba osadzonych odpowiadała wymaganej normie 3 m² na osobę. Podkreślić w tym miejscu należy, że okresowo na jednego osadzonego przypadало nawet mniej niż 2 m². Równie trafnie ustalił Sąd Okręgowy, że ciasnota była w istocie jeszcze większa na skutek wstawienia do cel dodatkowych sprzętów, a także że – mimo w miarę sprawnie działającej wentylacji – wywoływała ona niedostatek świeżego powietrza. Ustalenia te zatem Sąd Apelacyjny w pełni akceptuje i uznaje za własne.

Warunki, w jakich przebywał powód, tak dalece wykraczały poza normalne uciążliwości, wynikające z samego faktu osadzenia w jednostce penitencjarnej, że uzasadniały tezę powoda (i Sądu Okręgowego) o tym, że naruszały one godność osadzonych, a więc ich dobro osobiste. Norma art. 24§1 k.c. stwarza domniemanie bezprawności naruszenia dóbr osobistych, które to domniemanie naruszający może obalić przez wykazanie, że jego działanie zgodne było z prawem.

Pozwany w toku postępowania wykazywał i wykazał, że działał w ramach obowiązującego do grudnia 2009 r. porządku prawnego, który zezwalał na umieszczanie na czas określony osadzonych w warunkach nienormatywnych, jeżeli liczba osadzonych w jednostkach penitencjarnych w skali całego kraju przekroczyła ich ogólną pojemność (art. 248§1 k.k.w.). Formalna niesprzeczność z prawem (spełnienie przesłanek z art. 248§1 k.k.w., zawiadomienie sędziego penitencjarnego) nie oznacza jednak, że działanie pozwanego z prawem zgodne było także w aspekcie materialnym. Nie można wszak abstrahować od tego, że dopuszczone normą art. 248§1 k.k.w. ograniczenia praw osadzonych ze swej istoty funkcjonować miały przez czas określony, z założenia krótki, w pozwanym Areszcie tymczasem był to stan permanentny, czego akceptować nie sposób. Oczywiście jest wprawdzie, że administracja Aresztu znajdowała się w sytuacji niejako przymusowej, nie zwalnia to jednak Państwa, jako obowiązowanego do zapewnienia więźniom godziwych warunków pobytu w jednostkach penitencjarnych, od odpowiedzialności za długotrwałe ich przebywanie w warunkach godności urągających. Zasadnie w tej sytuacji i bez zarzuconej mu obrazy art. 24§1 k.c. i art. 448 k.c. Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda zadośćuczynienie w kwocie, która nie może zostać uznana za nadmierną.

Z powyższych względów na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.